

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3288/2024. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.VI.40.523/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély meghatalmazott jogi képviselője (dr. Vesztergom Imre ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Győri Törvényszék 1.K.700.346/2021/4. számú végzése, valamint a Kúria Kpkf.VI.40.523/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó 2015-ben, majd 2019-ben megkereste a Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezetét (a továbbiakban: Útkezelő Szervezet) és kérte a forgalmi rend felülvizsgálatát, valamint közlekedési jelzőtábla kihelyezését a tulajdonát képező ingatlanra történő be- illetve kihajtás akadályoztatása miatt, mivel állítása szerint a kapubehajtóval szemben várakozó gépjárművek akadályozzák annak használatát. Az Útkezelő Szervezet a helyszíni szemlét követően mindegyik alkalommal levelében arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a jelzett probléma a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 41. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint szabályozott, és a megoldása érdekében a rendőrség vagy a közterület-felügyelet közbenjárása szükséges, mivel ami a közlekedési jogszabályban eleve szabályozott, azt nem szükséges forgalomtechnikai eszközzel jelölni.
- [3] Az indítványozó a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatalához (a továbbiakban: közlekedési hatóság) fordult, kérve az Útkezelő Szervezet kötelezését a forgalmi jelzőtábla kihelyezésére. Az Útkezelő Szervezet 02-0052/3-K/2019. iktatószámú levelében tájékoztatta a közlekedési hatóságot, hogy a forgalmi rend felülvizsgálatát elvégezte, és korábbi álláspontját fenntartva túlzottnak tartotta egy lakóút kategóriájú úton a megállási tilalom bevezetését, amely a parkolás teljes ellehetetlenítéséhez vezetne.
- [4] Ezt követően az indítványozó keresetet terjesztett elő az Útkezelő Szervezet ellen, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az alperes intézkedése elmulasztásával, illetve határozathozatal mellőzésével a közigazgatási cselekmény mulasztását követte el. Kérte továbbá az akadályoztatás tényének megszüntetését és az alperes kötelezését a felperesi kérelemnek megfelelő forgalomszabályozásra, valamint alakszerű érdemi határozat hozatalára. A Győri Törvényszék az 1.K.700.225/2020/9. számú ítéletével az Útkezelő Szervezet mint alperes 02-0052/3-K/2019. iktatószámú tájékoztató levelét megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására, valamint új határozat hozatalára kötelezte. Az alperes felülvizsgálati kérelme nyomán eljáró Kúria a Kfv. III.37.906/2020/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.
- [5] A megismételt eljárásban a Győri Törvényszék a jelen alkotmányjogi panasszal megsemmisíteni kért 1.K.700.346/2021/4. számú végzésével az eljárást megszüntette. A megismételt eljárásra utasító kúriai végzésben foglaltakra hivatkozással az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az Útkezelő Szervezet az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti hatóságnak nem minősül, ezért a közútkezelői feladat ellátása során az Ákr. szabályait nem kellett alkalmaznia, az Ákr.-nek megfelelő határozathozatalra nem köteles. Egyedi döntés meghozatalának kötelezettsége hiányában pedig a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. §-a szerinti közigazgatási jogvitának való minősítéshez szükséges feltétel hiányzik.
- [6] Az indítványozó mint felperes fellebbezését követően a Kúria, a jelen alkotmányjogi panasszal támadott Kpkf. VI.40.523/2021/2. számú végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott, a rendelkezésre álló adatokból okszerű következtetést vont le arra nézve, hogy az alperes tájékoztató levele közigazgatási perben nem támadható. Rögzítette, hogy a Kor-

mány útügyi közlekedési hatóságként a fővárosi és megyei kormányhivatalokat jelölte ki. A helyi közút tulajdonosa és kezelője a települési önkormányzat közötti közlekedési hatósági hatáskörrel nem rendelkezik, amelynek hiányában hatósági hatáskörét az általa alapított költségvetési szervre sem ruházhatta át. Kiemelte, hogy közigazgatási per közigazgatási hatósági cselekmény hiányában nem folytatható le, amely azonban nem zárja ki, hogy a felperes az őt ért jogsérelem orvoslása tekintetében a megfelelő hatóság előtt eljárást kezdeményezzen.

- [7] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, és kérte a Győri Törvényszék 1.K.700.346/2021/4. számú végzése, valamint a Kúria Kpkf.VI.40.523/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozással azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a Győri Törvényszék és a Kúria fent hivatkozott döntéseit vizsgálja felül a Kp. 4. § (1) és (3) bekezdése tekintetében. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és XXVIII. cikk (7) bekezdéseit idézve úgy véli, sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt alapvető joga, mert a bírósági döntések értelmében az Útkezelő Szervezet ellen közigazgatási jogvitát nem kezdeményezhet, annak ellenére, hogy az Útkezelő Szervezet döntése mint közigazgatási döntés a jogát, jogos érdekét és a jogorvoslathoz fűződő alapvető jogát sérti, valamint ezzel összefüggésben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogának korlátozása is megvalósult.
- [9] Az indítványozó szakjogi érveléssel, az általa relevánsnak vélt jogszabályi környezet bemutatásával amellet foglalt állást, hogy a jogorvoslati joga azért sérült, mert a bíróságok a jogvita alapjául szolgáló tájékoztató levelet akként értelmezték, hogy azt nem közigazgatási szerv és nem közigazgatási jogkörben eljárva hozta meg, így az nem tekinthető közigazgatási aktusnak sem. Álláspontja szerint ez az érvelés nem helytálló, mert a jogszabály ugyan egyedi döntés meghozataláról külön nem rendelkezik, de nem is tiltja azt. Mivel az indítványozó közlekedése akadályozott, annak okát meg kell szüntetni, erre pedig hatásköre kizárólag az út kezelőjének van. Véleménye szerint a Kp. 4. § (1) és (3) bekezdése közötti összefüggés taxatív felsorolás, azonban az egyedi döntés kifejezés tágitja a Kp. tárgyi hatályát, mivel az egyedi döntés általános kategóriájába a közigazgatás bármilyen típusú döntése beleérthető. Úgy véli, amennyiben a Kúria álláspontja lenne helyes, úgy a tulajdon használatának sérelme a jogszabályi hiátusból adódik.
- [10] 2.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján kérte továbbá az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdésének 22. pontját az útügyi hatóság szempontjából, továbbá a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 34. § (1)-(2) bekezdésének, valamint a 20/1984. KM rendelet 2. § (1) bekezdésének kikényszeríthetőségét az Útkezelő Szervezet vonatkozásában. A megjelölt rendelkezések kikényszeríthetőségének hiánya álláspontja szerint az Alaptörvény XIII. cikkébe ütközik, és a tulajdonhoz való jogának korlátozását jelentik.
- [11] Álláspontja szerint a 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése alapján az útügyi közlekedési hatóság hatásköre a forgalomszabályozás módosításának a kezdeményezésére, illetve a forgalmi rend felülvizsgálatára való kötelezésben merül ki, amely nem alkalmas az indítványozó jogorvoslati jogának az érvényesítésére, azaz, hogy közigazgatási pert kezdeményezzen.
- [12] Mivel az indítványozó sem az Útkezelő Szervezet, sem a közlekedési hatóság által nem került abba a helyzetbe, hogy a közigazgatási fórumrendszerben érdemben vitatható határozatot kapjon, tulajdonjoga gyakorlásában korlátozott és a jogorvoslati lehetőségei is kimerültek.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el.
- [14] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló kúriai végzést az indítványozó 2021. október 14-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2021. december 13-án, határidőben terjesztette elő.
- [15] 3.2. Az indítványozó jogi képviselője meghatalmazását csatolta.
- [16] 3.3. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumainak az alábbiak szerint csak részben tesz eleget.

- [17] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló panaszelem tekintetében az indítványozó a határozott kérelemmel szembeni követelményeket csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog vonatkozásában teljesítette. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XIII. cikk (1) bekezdését illetően sem az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét nem fejtette ki, sem alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő arra nézve, hogy a bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, ezért a panasz ezen alapjogok esetében nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerinti követelményeket.
- [18] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésén alapuló panaszelem tekintetében az indítvány egyáltalán nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti követelményének. A jogorvoslathoz való jogot és a tulajdonhoz való jogot ugyan az indítványozó megemlítette, de sem ezen alapjogok sérelmének a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont] nem fejtette ki, sem alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő arra vonatkozóan, hogy a felhívott jogszabályi rendelkezések miért alaptörvény-ellenesek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont], és az indítvány kifejezett kérelmet sem tartalmaz a jogszabályi rendelkezések Alkotmánybíróság általi megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].
- [19] 4. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29-31. § szerinti feltételeket.
- [20] 4.1. Megállapítható, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére hivatkozással a bírósági eljárást lezáró, további jogorvoslattal nem támadható bírói döntésekkel szemben élt alkotmányjogi panasszal, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [21] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [22] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jogának sérelmét a bíróság jogértelmezésével hozza összefüggésbe. Valójában azt kifogásolja, hogy sem az elsőfokú bíróság, sem a Kúria nem tekintette az Útkezelő Szervezet tájékoztató levelét, valamint az Ákr. szerinti alakszerű döntésének hiányát olyan, a Kp. 4. § (3) bekezdésében foglalt közigazgatási cselekménynek, vagy a cselekmény elmulasztásának, amely a Kp. 4. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogvitát megalapozná, ezért a tájékoztató levéllel szemben jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosítva.
- [23] Az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a közigazgatási jogvita tárgyára vonatkozó bírói jogértelmezés felülmérlegelésére irányul, és kifogását ezen keresztül hozza a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésbe.
- [24] Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {legutóbb például: 3196/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [25]}. A bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb például: 3209/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [25] „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely a közigazgatási cselekményeket illetően azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. Ehhez a közigazgatási döntéseknél társult a bírói út rendelkezésre állásának követelménye is {14/2018. (IX. 27.) AB határozat, Indokolás [16]}. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslat lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {25/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [17]}. Ezzel összefüggésben feltétlen követelmény, hogy az eljáró fórum az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálja {9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [21]; 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [17]}.” {3095/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [52]}

- [26] A közigazgatási perre irányadó Kp. szabályait azonban elsődlegesen a közigazgatási bíróság értelmezi, így a közigazgatási bíróság feladata annak megállapítása, hogy mely aktus minősül közigazgatási cselekménynek vagy épp mi tekinthető a közigazgatási cselekmény elmulasztásának, illetve ezek olyan közigazgatási tevékenységnek tekinthetők-e, amelynek jogszerűségét közigazgatási jogvitában lehet peresíteni.
- [27] Az adott esetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó keresete folytán a bíróságok megvizsgálták, hogy az Útkezelő Szervezet tájékoztató levele közigazgatási jogvitában támadható-e, vagyis az indítványozó ebben a vonatkozásban nem volt elzárva a jogorvoslati kérelem benyújtásától. A vizsgált ügyben a bíróságok részletesen megindokolták, hogy az Útkezelő Szervezet személyére, jogállására, a tájékoztató levél tartalmára és az Ákr. szerinti jogorvoslattal támadható döntések körére figyelemmel miért nincs helye a tájékoztató levéllel szemben közigazgatási jogvitának. A Kúria Kpkf.VI.40.523/2021/2. számú végzésében pedig azt is kiemelte, hogy jogértelmezése nem zárja ki, hogy az indítványozó az őt ért jogsérelem orvoslására tekintetében a megfelelő hatóság előtt eljárást kezdeményezzen {Indokolás [19]}.
- [28] Jelen ügyben a fentiekből következően az indítványozó által előadott jogértelmezési kifogások a közvetlen és tartalmi elbírálást lehetővé tevő alkotmányos kapcsolatot a bírósági döntések és a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre között nem alapozzák meg, azok nem vetnek fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, amely az indítvány érdemi vizsgálatát indokolta tenné.
- [29] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 2.

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5000/2021.

• • •